

Column Remco Hoekman

MAG 'T EEN ACCOMMODATIE MINDER ZIJN?

Sport wordt beoefend in veelsoortige omgevingen: thuis, op de openbare weg, op het water, op het strand, in een park, op een sportveld, in een sporthal, enzovoorts. Er lijkt tegenwoordig geen ruimte te zijn die niet voor sport kan worden benut. Verlaten industriehallen worden herbestemd tot skateparken of boulderhallen. De inrichting van de stadscentra vormen de hindernissen voor *parkour* of *freerunning*. Kerken worden omgeturnd tot sportarena's. We kunnen gerust vaststellen dat de sporter niet meer alleen afhankelijk is van het gemeentelijk aanbod aan sportvoorzieningen.

Veranderingen in het sportlandschap doen zich vooral voor buiten de gemeentelijke sportaccommodaties en vooral ook buiten het verenigingsverband. Een toename van private initiatieven en een groei van het aantal individuele sporters zijn hiervoor illustratief en spelen zich af buiten de scope van het accommodatiebeleid van een gemeente. Waar pakweg veertig jaar geleden sportbeoefening vooral plaatsvond in de gemeentelijke sportaccommodaties, kunnen we nu stellen dat niet-gemeentelijke sportaccommodaties en andere voorzieningen of omgevingen minstens zo belangrijk zijn voor de sportbeoefening.

De verenigingssport, als voornaamste huurder van gemeentelijke sportaccommodaties, is al jaren redelijk stabiel in Nederland. Waar mensen zich steeds minder verenigen in kerkgenootschappen en andere maatschappelijke organisaties, weet de sportvereniging nog altijd mensen aan

zich te binden. Ook de recente ledentalstatistieken van NOC*NSF wijzen weer op een stabilisatie, met inzoomend wel verschillen tussen sporttakken, met bijvoorbeeld een lichte groei voor hockey en voetbal en een daling voor tennis, korfbal en handbal. Ondanks het gelijkblijvend aantal verenigingslidmaatschappen, zien we in de cijfers van de ruimte voor sport over de jaren wel een stijgende lijn in het aantal hectare sportterreinen. Dit wordt ook onderstreept door het rapport *De staat van het Bestuur* van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Daarin wordt vastgesteld dat gemeenten sterk hebben geïnvesteerd in groene sportvelden, maar dat hier overcapaciteit lijkt te zijn

“
ER LIJKT OVER-
CAPACITEIT
TE ZIJN
ONTSTAAN”

ontstaan door achterblijvende groei van sportverenigingen. Daarbij zijn met het oog op de toekomst, met de voortdurende demografische verschuiving (ontgroening en vergrijzing) en de aanstaande bevolkingskrimp, vraagtekens te plaatsen bij het langetermijnperspectief van uitbreidingen in de sportruimte. Lokale ruimteonderzoeken leggen dan ook vaak een overcapaciteit aan sportvelden bloot. Dit roept de vraag op of bij aanpassingen in de configuratie van

sportaccommodaties wel altijd de ratio heeft geregeerd, of dat de emotie soms de overhand heeft gekregen in deze besluitvormingsprocessen.

Gelukkig laten de gemeentelijke collegeprogramma's 2014-2018 zien dat gemeenten voor de komende periode een realistisch en toekomstbewust beleid voorstaan. In de collegeprogramma's klinkt nadrukkelijk door dat gemeenten voornemens zijn om te komen tot efficiënter ruimtegebruik en de configuratie van sportaccommodaties wensen te optimaliseren. Waarbij het laatste zoveel betekent als: Hoe kunnen we met minder accommodaties de sport toch bereikbaar en toegankelijk houden? Van uitbreidingen in de sportruimte wordt nog maar mondjesmaat gesproken. Een terechte beleidskeuze, wat mij betreft. Nederland als dichtbevolkt land met een goede infrastructuur biedt voor nagenoeg iedereen al diverse sportmogelijkheden binnen afzienbare afstand. Het is niet voor niets dat Nederland in Europees perspectief er het beste op staat als het gaat om de tevredenheid van de burgers over sporten beweegmogelijkheden in de buurt. We moeten dan ook af van de gedachte dat meer voorzieningen meer sporters oplevert. Het kan in de meeste gevallen best een beetje minder. Al is dat politiek gezien natuurlijk geen populair standpunt.

Remco Hoekman is senior onderzoeker bij het Mulier Instituut.